

De vlucht van de vlinder

De vlucht
van de vlinder

Edith Meijer

© 2026 Edith Meijer

Omslagontwerp Edith Meijer

ISBN 978 94 038 8311 3

Uitgever Bookmundo

1

Nerveus plukte ze aan haar zakdoek. Hoe zou hij zijn vandaag? Zou hij haar nog herkennen? De lift stopte op de eerste etage, afdeling "De Boterbloem". Ze stopte de zakdoek in haar jaszak en liep naar de huiskamer waar haar man zou zitten.

Het was nog ochtend. Meestal kwam ze pas 's middags, vlak voor of net na het middageten. Maar vandaag was het anders. Ze was een week niet geweest en vandaag ging ze voor het eerst weer naar Ben. De avond ervoor was ze thuisgekomen van een week vakantie en had meteen de was gedaan en de plantjes water gegeven. Deze ochtend had ze wat in huis gerommeld tot het een redelijke tijd was om naar Ben te gaan. Ze voelde zich schuldig dat ze hem een week lang niet bezocht had. Zo snel als haar oude benen konden was ze naar het verpleeghuis gefietst.

'Dag mevrouw Van Ommeren,' zei een vriendelijke stem, 'hoe was uw vakantie?'

'Dag Marion,' groette ze terug. 'Het was fijn hoor. Hoe is het met mijn man?'

Ze had geen zin om lang te praten, ze wilde naar Ben toe.

'Ja goed, hij zit in de huiskamer. Ga maar gauw naar hem toe. Volgens mij heeft hij u gemist.'

De zuster draaide zich om en liep de gang weer in. De gang stond nog vol spullen: rolstoelen, waszakken, tilliften. Zigzaggend liepen de zusters er tussendoor, hun armen vol met kleding, waskommen en toilettassen.

Ze liep de huiskamer in. Aan een van de tafels zat Ben. Ze schrok. Wat zag hij eruit! Zijn haar zat in de war, hij was duidelijk niet geschoren, zijn servet zat vol papvlekken en restjes pap zaten in zijn mondhoeken. Ze liep naar hem toe en boog zich voorover.

'Dag Ben. Ik ben er weer hoor!'

Liefdevol streek ze zijn haar een beetje in model. Ben keek naar haar op. Geen blik van herkenning. Lege ogen die haar aankeken.

'Ben, ik ben het, Machteld... Tilly...'

Bij het horen van de naam die hij zelf aan haar had gegeven, lichtten zijn ogen op. Tilly... Hij lachte naar haar.

Machteld deed zijn servet af. Op zijn overhemd zaten nog meer vlekken. Zo te zien had hij flink met zijn pap zitten knoeien en had daarna pas een servet gekregen om nog verdere ongelukken te voorkomen. Met het servet veegde ze zijn mondhoeken schoon. Ze gaf hem een zoen op zijn voorhoofd.

‘Dag lieverd, hoe is het met je?’

Ze ging naast hem zitten en keek hem aan.

‘Goed hoor,’ zei hij, ‘ben je met de bus gekomen?’

Ze glimlachte. Dat vroeg hij altijd. Ze was blij dat hij het nu ook nog vroeg. Dat was een goed teken.

‘Nee, het is mooi weer. Ik ben lekker op de fiets. Het is heerlijk buiten. We kunnen wel een stukje gaan wandelen straks. Heb je al koffie gehad?’

Ben schudde zijn hoofd, nee hij had nog geen koffie gehad.

‘Wat zie je eruit, hebben ze je niet geschoren vanmorgen?’

Op dat moment kwam Marion binnen met een bewoner in een rolstoel. Ze had de opmerking gehoord.

‘Ja sorry hoor, dat hij niet geschoren is. Maar het was zo druk vanmorgen, ik ben het echt vergeten. Ik zal het zo nog wel even doen.’

‘Welnee,’ zei Machteld, ‘jullie hebben het druk genoeg. Ik doe het zo zelf wel even. Het geeft niet hoor.’

De zuster zette de mevrouw in de rolstoel aan tafel en zette een bord met boterhammen en een beker melk voor haar neer.

‘Ga maar lekker eten,’ riep ze in het oor van de mevrouw. Ze pakte een stukje brood en stopte dat in de mond van de bewoner. Daarna draaide ze zich weer snel om en liep de kamer uit.

Machteld keek om zich heen. Ze miste nog wat mensen. Misschien waren die aan de wandel, of lagen ze nog op bed.

‘Kom Ben, we gaan even naar je kamer om je te scheren.’

Ze duwde de rolstoel naar zijn kamer en deed de deur achter hen dicht. Ze was blij dat hij een kamer voor zichzelf had, de meeste mensen lagen met z’n tweeën of drieën op een kamer. Ze deed hem een schoon overhemd aan en fatsoeneerde zijn haar. Nadat ze hem geschoren had deed ze wat aftershave op.

Ben had al jaren dezelfde aftershave. Toen ze het rook kwamen er herinneringen naar boven van vroeger. Herinneringen aan betere tijden.

Met een zucht zette ze de aftershave weer terug. Die tijden waren voorbij. Ze bracht Ben weer naar de huiskamer. De keukenzuster was net de koffie aan het uitdelen.

‘Goedemorgen, mevrouw Van Ommeren. Bent u weer terug van vakantie? Is het leuk geweest?’

‘Ja, het was prachtig. We boften enorm met het weer. We hebben heerlijk door de bossen gewandeld.’

‘Waar bent u geweest?’

‘Op de Dwingelose Heide. Een prachtige omgeving.’

‘O ja, dat ken ik wel, daar is het zeker mooi. Het heeft u vast wel goed gedaan om er even tussenuit te zijn.’

‘Jawel, maar ik ben wel blij dat ik weer terug ben, één week is lang zat.’

De keukenzuster zette een beker koffie voor Ben neer en ging verder met haar werk.

‘Kijk Ben, lekkere verse koffie.’

‘Lekker,’ zei Ben en wreef in zijn handen. Hij pakte de beker op en begon gulzig te drinken. De koffie droop langs zijn mondhoeken omlaag.

‘Hè, kijk nou uit wat je doet, koffie op je schone overhemd. Hier, ik zal je servet weer omdoen.’

Terwijl Ben gewoon doordronk knoopte ze zijn servet weer vast. De koffievlekken vermengden zich met de opgedroogde pap. Er kwamen wat vrijwilligers binnen om de mensen op te halen voor het zingen. Ze vroegen netjes aan haar of ze meneer Van Ommeren mee mochten nemen voor de zang.

‘Ben, heb je zin om te zingen?’

‘Zingen, gaan we zingen?’

‘Ja, vind je dat leuk?’

‘Ja hoor, ik houd wel van zingen. Gaan we nou? Effe mijn koffie opdrinken.’

Hij pakte zijn beker weer, maar die was al leeg.

De vrijwilligster haalde zijn rolstoel van de rem. Het lopen ging al een tijdje niet meer, daarom zat Ben in een rolstoel.

Machteld pakte de lege beker van hem over en zette deze op de tafel. Ze boog zich voorover, zoende hem en zei dat ze hem

vanmiddag nog wel zou zien. Ze knoopte nog gauw even zijn servet los.

‘Veel plezier bij het zingen, hoor. Tot vanmiddag.’

Toen de vrijwilligster met de stoel begon te rijden, schrok hij en greep zich angstig vast aan de armleuning.

‘Wat gebeurt er nou?’

‘Ik neem u mee naar de zang, meneer Van Ommeren,’ tetterde de vrijwilligster in zijn oor.

Machteld ergerde zich aan het geschreeuw. Ben was niet doof.

‘U hoeft niet zo te schreeuwen hoor, ik ben niet doof,’ zei Ben.

Machteld lachte. Goed zo Ben, bijt maar van je af.

Ben keek niet meer om toen ze door de deur verdwenen. Machteld stond op. Ze ging maar weer naar huis. Ze was gerustgesteld. Het ging goed met Ben.

2

Nijdig ruimde Emily de tafel af. Ze was vanmorgen al opgestaan met een chagrijnige bui. Op haar werk had ze er niet veel last van gehad, daarvoor was het altijd veel te druk, maar het gevoel verdween niet. Toen ze thuis was en eten stond te koken voor Wilfred en Karin was haar bui steeds erger geworden, ze werd steeds bozer. Ze wist wel waarom ze boos was. Dit weekend was haar moeder teruggekomen van vakantie. Lekker een weekje weg, terwijl pa opgesloten zat in dat huis. Schandalig, vond Emily.

Wilfred had aan haar gevraagd of er iets was. Ze had hem afgesnauwd en de aardappels met een klap op tafel gezet.

‘Bemoei je er niet mee,’ zei ze nog ten overvloede.

Wijselijk hield Wilfred verder zijn mond. Ach ja, het was maandag, dan ging ze op bezoek bij haar vader in het verpleeghuis. Ze was dan altijd kortaf en nauwelijks aanspreekbaar. Ze had er geen hekel aan om naar haar vader te gaan, ze had niets tegen die goede man, maar elke keer als ze daar naartoe ging dan werd ze herinnerd aan het feit dat haar moeder hem had laten opsluiten, zoals ze dat zelf fijntjes noemde. Wilfred had in het begin nog zijn schoonmoeder verdedigd, Emily moest toch begrijpen dat haar moeder dit ook niet gewild had, dat ze er gewoon niet meer tegen kon, dat ze zelfs bang van haar man was geworden. Maar Emily had het in haar kop gezet dat haar moeder haar vader had laten opsluiten als een afgedankt dier omdat ze geen zin meer had in een demente man. En wat Emily in haar kop had kreeg je er met geen mogelijkheid meer uit.

Wilfred zuchtte. Het onderwerp ouders was taboe geworden sinds die tijd. Het irriteerde hem dat hij er met Emily niet over kon praten. Zodra hij erover begon werd ze boos en slingerde hem naar zijn hoofd dat hij niet kon weten hoe zij zich voelde. Zijn ouders waren gezond en woonden nog gewoon bij elkaar. Zij gingen tenminste eerlijk met elkaar om. Haar ouders waren uit elkaar omdat haar moeder het vertikte om voor haar vader te zorgen, ondanks dat mooie “in voor- en tegenspoed”. Ze wilde er geen woord meer over horen.

Na het afruimen stapte Emily in haar auto en reed naar verpleeghuis “De Bloemhof”. Bij de eerste aanblik van het grote witte gebouw voelde ze de woede opwellen. Hoe was het toch in godsnaam mogelijk dat ma haar vader hier had kunnen brengen.

Ze zuchtte eens diep toen ze op de eerste etage aankwam. Ze bleef even tegen de deurpost aanleunen. Ze wilde niet boos bij hem aankomen, hij kon er tenslotte ook niets aan doen. Ze zuchtte nog eens. Pas toen ze andere mensen op de trap hoorde liep ze de hal in. Voordat ze de deur van de afdeling opendeed had ze haar vrolijke gezicht opgezet. Het lukte haar elke keer weer om de knop om te draaien en vrolijk de afdeling op te lopen. Ze wilde koste wat kost vermijden dat haar vader haar boos zou zien.

Het was rustig in de huiskamer. Haar vader zat aan tafel en keek naar het journaal. Voor hem stond een lege koffiebeker en een half gegeten koekje.

‘Dag pa, hoe is het?’

Hij keek op. Hij lachte naar haar alsof hij haar herkende, maar Emily wist dat hij dat niet deed. Als ze hem uitlegde dat ze zijn dochter was, dan wist hij het wel weer, maar om nou elke keer uit te moeten leggen wie je bent, dat vond ze ook zo wat. Ze vond het voldoende dat hij wist dat ze vaak kwam en dat ze “eigen” was, want hij voelde zich wel op zijn gemak bij haar.

‘Best, het gaat best en met u?’

‘Goed hoor. Met mij gaat het goed en met Wilfred ook. En je kleindochter Karin wordt al een echte dame. Ze moet dit jaar eindexamen doen voor school.’

‘Ach, is dat zo?’

‘Ja pa, kleine meisjes worden groot. Nog even en ze is het huis uit. Maar dit jaar is ze nog gezellig thuis bij haar ouders, dus ik geniet er nog maar even van. Het wordt wel een spannend jaar voor haar, ze zal hard moeten leren als ze haar examen wil halen.’

Haar vader knikte ernstig.

‘Kijk pa, er ligt nog een stukje koek voor je, dat ben je vergeten.’

Ze pakte het halve koekje op en gaf het aan hem. Hij pakte het aan en at het met smaak op.

‘Wilt u geen koekje?’ verontschuldigde hij zich, toen hij zich realiseerde dat hij alleen zat te eten.

‘Nee hoor, het is goed zo.’

Ze keken samen naar het journaal, zwijgend alsof ze echt luisterden, maar geen van beiden zat op te letten.

Er kwam een zuster binnenlopen. Emily stond op en liep naar de zuster toe.

‘Dag zuster. Weet u misschien of mijn moeder vandaag nog geweest is. Ze was op vakantie, maar als het goed is, is ze gisteren thuisgekomen. Is ze vandaag nog bij mijn vader op bezoek geweest?’

De zuster knikte.

‘Toevallig liep ik haar net tegen het lijf toen ze naar huis ging. Dat was vanmiddag om vier uur toen ik aankwam. Is ze op vakantie geweest? Goh, dat wist ik niet anders had ik haar wel even gevraagd hoe ze het heeft gehad.’

Emily knikte en bedankte de zuster. Ze had geen zin om over de vakantie van haar moeder te praten. Ze wilde alleen maar weten of ze was geweest en dat was dus het geval, ze was terug van vakantie.

Ze ging weer naast haar vader zitten. Samen keken ze naar de televisie en gaven commentaar op wat ze zagen. Het maakte niet veel uit wat voor programma het was, als er maar wat bewegende beelden in zaten, dan was er altijd wel iets op te merken, soms zaten er mensen in met rare kleding of gekke kapsels. Soms was het een natuurfilm met mooie dieren. De programma’s op tv waren altijd een dankbaar onderwerp voor een praatje. Waar moest je anders over praten met je vader die niet eens meer wist dat hij je vader was?

Na een uurtje nam Emily afscheid.

‘Dag pa, ik ga weer naar huis. Zal ik de groeten doen aan Wilfred en Karin?’

‘Dat is goed hoor, doe ze maar de groeten. Dag!’

Bij de deur keek ze nog even naar hem om en zwaaide. Deze keer zwaaide hij terug.

Zie je wel hoe vriendelijk hij is, dacht Emily.

3

Er werd gebeld. Buurvrouw Conny stond voor de deur.

‘Dag Machteld, ik kom eens even vragen hoe je vakantie was.’

‘Dag Conny, wat leuk! Kom erin. Ik heb net koffie gezet. Wil je ook een bakkie?’

Toen ze allebei in de huiskamer aan de koffie zaten vertelde Machteld over haar vakantie. Ze was met Toon en Ineke weggeweest. Ze hadden een week lang in een appartement gezeten. Ze kende Toon en Ineke van de soos op woensdagmiddag. Het waren twee lieve mensen, ongeveer van haar leeftijd, die zich een beetje ontfermden over haar. Als ze op woensdag op de soos kwam, dan kwamen ze altijd wel even een praatje met haar maken. En als Machteld een keer verstek liet gaan, dan belden ze diezelfde dag nog op om te vragen of alles in orde was. Machteld vond dit wel prettig. Want als ze dan ziek was of verdrietig, dan kon ze meteen haar verhaal kwijt.

Machteld was erg verrast geweest toen ze haar hadden meegevraagd. Ze waren van mening dat Machteld wel een vakantie kon gebruiken. Ben zat toen al twee maanden in het verpleeghuis en het was voor Machteld een erg drukke en emotionele tijd geweest. Ze had wel vreselijk getwijfeld of ze op het aanbod in moest gaan. Een hele week. Dan kon ze een hele week niet bij Ben op bezoek. Tot nog toe was ze elke dag geweest, weer of geen weer. Ze had het idee dat ze Ben in de steek liet als ze zelf lekker weg ging en Ben alleen achterliet. In al die jaren dat ze getrouwd waren, waren ze altijd samen geweest, altijd samen op vakantie, altijd samen uit en thuis. Daarom was het ook zo verschrikkelijk moeilijk geweest om Ben naar het verpleeghuis te brengen.

En alsof haar schuldgevoel nog niet genoeg was, maakte haar dochter Emily het nog erger. Emily was woedend geworden toen ze vertelde dat ze had besloten om Ben te laten opnemen. Ze kon haar dochter niet aan haar verstand brengen hoe het was om met Ben samen te leven. Emily was van mening dat ze verplicht was om voor haar man te zorgen, wat er ook

gebeurde, hij zou toch ook voor haar hebben gezorgd als de rollen omgedraaid waren geweest?

Slapeloze nachten waren het geweest in het begin. Vooral als Ben boos op haar was en naar huis wilde. Wat kon hij tekeer gaan tegen haar en tegen de zusters. Hij snapte niet wat hij daar deed. Hij hoorde daar niet, hij hoorde thuis te zijn, bij Tilly.

Machteld had aan Conny en vriendin Jet raad gevraagd of ze wel een week op vakantie kon gaan. Beide vrouwen hadden gezegd dat ze het moest doen. En toen zelfs één van de zusters op de afdeling had gezegd dat het goed voor haar zou zijn om even tot rust te komen, had ze besloten om op het aanbod in te gaan.

De dag van aankomst in het appartement was ze heel onrustig. Ze was snibbig en kortaf tegen Ineke. Ineke deed net of ze het niet merkte, maar ze verwende Machteld extra met een gebakje bij de koffie en een complimentje over haar nieuwe jurk. 's Avonds had Machteld spijt van haar chagrijnige bui, maar Ineke wilde van geen excuus horen.

'Meid, ik snap het best. Je vindt het vervelend dat je een week niet naar Ben kunt. Je zit even met jezelf in de knoop. Geef niets hoor. Maar probeer te ontspannen deze week en er iets leuks van te maken. Ik weet zeker dat Ben je een heel leuke vakantie zou gunnen.'

'Toen ik eenmaal had geaccepteerd dat ik niet naar Ben kon, kon ik ook echt genieten van de week,' zei Machteld tegen Conny, 'we hebben gewandeld, heerlijke pizza en pannenkoeken gegeten en vooral veel gelachen. Alleen op donderdagavond werd het allemaal wat serieus. We hadden het over de moeilijke periodes in ons leven. Ook Ineke en Toon hebben een zware periode gehad waarin ze niet wisten hoe ze met hun verdriet moesten omgaan. Hun dochter Tiny is namelijk verongelukt op twintigjarige leeftijd. Hun pijn was te groot voor woorden en ze konden elkaar niet troosten. Pas na een enorme ruzie kwamen ze tot elkaar en konden samen huilen. Maar het verdriet en de depressie bleef. Ineke vertelde dat ze er soms aan had gedacht om een eind aan haar leven te maken. Alleen vanwege haar man en andere kinderen heeft ze dat nooit gedaan en daar is ze nu dankbaar voor.'

Ze roerde gedachteloos in haar koffie en legde het lepeltje op het gebloemde schoteltje.

‘Weet je, ik begreep haar wel, natuurlijk is mijn situatie met Ben en Emily heel anders, maar ik begrijp haar emoties wel.’

Machteld moest even iets wegslikken. Conny pakte haar hand en kneep er even in ter bemoediging. Ze vroeg zich af hoe depressief Machteld was, maar durfde dat niet te vragen.

Machteld snoot haar neus, pakje het kopje en dronk de bijna koude koffie op. Haar gezicht vertrok, ze had een hekel aan koude koffie.

‘Ik vroeg aan Ineke hoe ze haar depressiviteit te boven was gekomen, maar dat kon ze niet precies vertellen. Het was een combinatie van dingen, zei ze. Het verdriet sleet langzaam maar zeker, het gezin draaide gewoon door en had haar nodig. Ze heeft veel gehad aan de gesprekken met haar man en haar kinderen over Tiny. Ze zei tegen me dat verdriet tijd nodig heeft, heel veel tijd. Toen ben ik in huilen uitgebarsten. Al mijn verdriet, onmacht en woede kwamen eruit. Het leek wel alsof ik niet meer op kon houden.’

Bij de herinnering aan haar huilbui kwamen de tranen weer opzetten. Conny stond op en ging naast Machteld op de bank zitten. Ze sloeg haar arm om haar schouders.

‘Weet je Conny, ik vond het zo stom van mezelf dat ik daar zo zat te huilen. Toon en Ineke hebben hun dochter verloren, Ben leeft nog, hoe kan ik dat met elkaar vergelijken?’

‘Je moet zulk soort dingen niet met elkaar vergelijken, Machteld, jouw verdriet is net zo erg als hun verdriet. Afscheid nemen is altijd pijnlijk. Ben is niet meer de man die hij was. Jij zit in een rouwproces zonder dat er iemand is overleden.’

Het was stil in de kamer, Conny had haar arm nog om Machtelds schouders, ze wist even niet wat ze zeggen moest. Ze had medelijden met haar, ze kon zich er nauwelijks een voorstelling van maken hoe het moest zijn om op die manier alleen achter te blijven. Had ze nou maar steun aan haar dochter, maar die begreep het ook niet.

Machteld zuchtte even diep.

‘Het was een zware avond, maar het luchtte wel op om eens goed uit te huilen. En Toon en Ineke zijn van die lieve mensen. De dagen daarna hebben we nog wat leuke dingen gedaan,

want ze wilden per se dat ik plezier zou maken. Op vrijdag zijn we naar het Drents Museum in Assen geweest en op zaterdag hebben we gewinkeld. Ineke en ik hebben in een winkel allerlei gekke hoedjes staan passen, het was geen gezicht!

Conny lachte met Machteld mee. Ze kon duidelijk zien dat de vakantie Machteld goed had gedaan, ze zag er beter uit. Die wallen onder haar ogen waren weg en ze had wat meer kleur op haar wangen gekregen.

Machteld stond op en schonk nog een kopje koffie in.

‘Gisteren ben ik bij Ben geweest, ik was natuurlijk heel nieuwsgierig hoe het met hem was.’

‘En...?’

‘Ja, het ging goed met hem. Ik weet niet of hij me heeft gemist, maar hij was wel blij me weer te zien.’

‘Ik ben blij voor je dat je er even uit bent geweest, het heeft je zichtbaar goed gedaan.’

Machteld knikte. Ja, het was goed geweest om even afstand te nemen en eens een keer iets leuks te doen.

4

Ze kon niet slapen. Ze lag maar te woelen in bed en te piekeren en te peinzen. Zoals zo vaak op zulk soort momenten dacht ze terug aan de nare periodes sinds Ben alzheimer had. Zoals de dag dat ze hem mee had genomen naar het verpleeghuis. De dag ervoor was ze zijn kleding aan het pakken en vertelde hem dat hij een tijdje zou gaan logeren in een mooi groot huis. Verbaasd had hij naar de koffers gekeken waar ze bijna al zijn kleding netjes in legde. Ze legde een keurig stapeltje pyjama's in de koffer.

'Zo veel pyjama's voor een paar nachtjes? Het is prachtig weer, ik draag niet eens pyjama's, het is 's nachts veel te warm.'

'Ja, maar als je uit logeren gaat is het veel netter om je pyjama aan te doen, desnoods alleen je jasje. Maar voor de zekerheid pak ik je pyjamabroeken ook maar in.'

Ben liep naar de kast, pakte een stapeltje van haar ondergoed en deed het in de koffer.

'Jij gaat toch zeker ook mee?' vroeg hij.

Ze ging op het randje van het bed zitten, trok hem naast zich. Terwijl ze zijn handen in de hare hield, probeerde ze het weer uit te leggen.

'Nee Ben, jij gaat alleen uit logeren. Ik blijf thuis. Weet je, ik ben zo moe de laatste tijd. Het is goed voor me om even alleen te zijn. Ik weet dat jij daar goed zit, ik zal me geen zorgen om je te hoeven maken. Dan kan ik even tot rust komen.'

'Maar als je zo moe bent, waarom ga jij dan niet uit logeren. Ga naar een goed hotel, laat je lekker verwennen en rust maar even goed uit.'

'En wie moet er dan voor jou zorgen?'

'Ik red me hier wel, hoor. Maak je over mij maar geen zorgen. Kom, we gaan je spullen inpakken en dan ga je d'r eens lekker tussenuit.'

Ben stond al op, pakte een stapel overhemden uit de koffer en wilde ze weer in de kast leggen.

'Nee Ben, leg dat terug. Het is nu eenmaal zo geregeld dat ik hier blijf en dat jij weggaat. Ze rekenen op je. Toe nou!'

Ze merkte dat ze haar geduld begon te verliezen. Ze hadden al zo vaak dit gesprek gevoerd. Ze had hem elke keer weer uitgelegd dat ze het niet meer aankon, dat ze zo ontzettend moe was. Dat ze niet meer sliep omdat ze ongerust was over hem.

Ben vond het allemaal maar onzin. Hij kon best voor zichzelf zorgen. Soms confronteerde ze hem met de gekke dingen die hij deed. Ze wilde hem niet kwetsen of belachelijk maken, maar ze wilde hem duidelijk maken hoe hij was. Zo had ze hem tijdens een van die gesprekken verteld over de nacht dat hij in zijn onderbroek over straat had gelopen. Ze was gek van angst toen ze merkte dat hij weg was. De voordeur stond nog wagenwijd open. In blinde paniek was ze de straat op gerend, in de hoop hem te vinden. Drie straten verder was ze bij zinnen gekomen. Dit was zinloos, hij kon overal wel zijn. Ze was weer naar huis gegaan en had de politie gebeld. Die stuurden onmiddellijk een surveillancewagen op pad. Gelukkig vonden ze hem snel en brachten hem thuis. Sindsdien zat de voordeur op slot en verstopte ze de sleutel.

Ben was heel boos geworden toen ze dit later aan hem vertelde.

‘Je liegt het. Ik ga toch niet in mijn onderbroek over straat lopen. Ik ben toch niet gek! Je liegt het. Trut!’

De klap in haar gezicht was niet hard geweest, maar ze was verbijsterd. Hij had haar nog nooit geslagen. Hij was van nature absoluut niet driftig. En nou sloeg hij haar, zomaar, op haar wang. Ze had vreselijk zitten huilen, terwijl hij boven zat te mokken. Toen hij later weer naar beneden kwam, was hij verbaasd dat ze aan tafel zat te huilen.

‘Hé meissie van me. Wat is er, waarom huil je? Is er wat gebeurd?’

Zijn verbazing was oprecht. Hij had geen idee meer wat hij had gedaan. Heel teder had hij haar getroost en haar tranen weggekust. Ze had hem stevig omhelsd, kon het maar altijd zo zijn, met z'n tweetjes aan tafel, teder en vol liefde. Waarom moest ze hem kwijtraken?

Na deze dag was er iets in haar geknakt. Ze werd bang van haar eigen man. Hij kreeg vaker die driftbuien, soms naar aanleiding van hun gesprekken als ze vertelde dat ze zijn

verzorging niet meer aankon, soms als hij vond dat ze hem betuttelde, als ze hem hielp met wassen en aankleden bijvoorbeeld.

Als het hem allemaal te lang duurde, dan werd hij ineens heel driftig, vloekte en schold. Hij haalde een paar keer naar haar uit. Meestal was ze snel genoeg om zijn vuisten te ontwijken. Meestal. Ze wist niet goed hoe ze op hem moest reageren. Hij wist toch ook niet meer wat hij deed. Kon ze hem nog wel aanspreken op zijn gedrag? Het hoorde toch bij het ziektebeeld? Dus liet ze alles gelaten over zich heen komen en als hij even niet keek hilde ze. Zachtjes, onhoorbaar.

Pas na een gesprek met haar huisarts besloot ze dat het echt niet langer ging en dat Ben beter naar een verpleeghuis kon. Ze voelde zich schuldig dat ze het had opgegeven. Maar ze voelde ook opluchting dat anderen straks de zorg zouden overnemen. En over die opluchting voelde ze zich ook weer schuldig.

Ze vertelde Emily van haar gesprek met de huisarts en hun plan om Ben te laten opnemen. Emily was met stomheid geslagen. Haar moeder had wel vaak gezegd dat de verzorging van pa steeds zwaarder werd, maar dat ze hem zou laten opnemen, nee, dat had ze niet verwacht. Ze had boos gereageerd waarop Machteld haar woorden wat had afgezwakt. Het was maar een vaag idee van de huisarts, er was nog niets zeker. Daarmee had ze Emily's boosheid kunnen temperen, maar voor hoe lang? Op een dag zou ze haar toch moeten zeggen dat hij daadwerkelijk naar een verpleeghuis zou gaan.

Toen Ben na gesprekken met de maatschappelijk werker op de wachtlijst stond voor een psychogeriatrische afdeling in "De Bloemhof" moest Machteld haar dochter wel voorbereiden.

Zoals verwacht werd Emily boos, ze begreep niet waar het voor nodig was om haar vader te laten opsluiten bij al die gekken, zoals ze het noemde. Machteld had toen geen andere keus dan aan haar dochter te vertellen wat Ben allemaal deed, zijn nachtelijke uitstapjes, zijn agressie. Maar Emily geloofde haar niet, ze zei dat ze alles verzon om pa het huis uit te krijgen.

‘Maar Em, waarom zou ik dat verzinnen?’

‘Ja, weet ik veel, je zal wel een reden hebben, misschien ben je het gewoon zat om voor pa te zorgen en wil je hem weg hebben. Als je zegt dat hij je slaat dan zal hij eerder opgenomen worden.’

‘Lieverd, ik houd heel veel van je vader, ik wil hem helemaal niet kwijt, maar ik red het gewoon niet meer. Weet je dat ik soms bang van hem ben.’

Boos was Emily opgestaan.

‘Wat een onzin, pa doet geen vlieg kwaad, dat weet jij net zo goed als ik. Hij heeft misschien wat meer hulp nodig en vergeet veel, maar al die wilde verhalen over weglopen en slaan, nee, kolder! Zo is pa gewoon niet.’

Machteld had haar mond toen maar gehouden, ze kon Emily nu toch niet overtuigen. Laat haar maar even de tijd om het te verwerken, dan kwam alles wel weer goed. Het deed haar wel pijn, juist nu ze zo hard steun nodig had kon ze bij Emily niet terecht.

Sindsdien werd er niet meer over gesproken. Machteld wilde Emily de tijd en de ruimte geven om het te laten bezinken. Ze zou er zelf wel op terugkomen als de tijd rijp was.

Maar Emily hield haar mond.

Op de dag dat Machteld van de maatschappelijk werker te horen kreeg dat er een plaatsje vrij was voor Ben, moest ze er wel weer tegen Emily over beginnen. Nerveus vertelde ze haar dat Ben aanstaande donderdag al werd verwacht.

Emily draaide zich om naar het raam. Machteld zag dat ze stond te trillen. Was het woede of verdriet? Ze durfde niets te zeggen, wachtte de reactie van haar dochter af. Wat zou ze graag naar haar dochter toe zijn gelopen om haar te troosten, om samen te huilen, om steun bij elkaar te vinden.

Muisstil bleef Machteld zitten wachten.

Langzaam draaide Emily zich om. Ijskoud keek ze haar moeder aan.

‘Verdwijnt,’ siste ze, ‘ga weg, ik wil je nooit meer zien, dit vergeef ik je nooit.’

Machteld stond perplex. Ze had alles verwacht, een huilbui, woede, ongeloof, apathie, maar niet dit, niet deze haat. Als bevroren bleef ze zitten, niet in staat om te reageren.